

Moises Arriaran Iñarra
Bergara, Gipuzkoa (1930)

Aurkibidea

Biografia

Goiauzoko Egiño baserrikoa. Bergarako toponimia jasotzeko egindako lanean berak emandako azalpenak oso lagungarriak izan ziren.

Zintak

BER-241

- **Proiektua:** Bergarako toponimia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirre, Elisabet - Arriaran, Jose Angel "Pierro" - Larrañaga, Andoni
- **Data:** 1991-10-02
- **Iraupena:** 97 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Transkribatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Goiauzoko toponimia; baserrien izenak

- **Erref:** BER-241/001
- **Iraupena:** 0:04:25. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:04:25

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Goiauzoko toponimia; baserrien izenak.

Transkripzioa

- Basarrixekin hasiko gara lehelengo, etxebizitzak.
- Honi... honi... serrerixia, serrerixia... honi inguruoni... ze izen jakak honek? Izen raro bat dok, ba...
- Serrerixa ondua?
- Bai.
- Antoliña.
- Antoliña...
- Klaro.
- Hori dok...
- Hor zan San Antolin zera ein baiño lehenao, San Martin ein baiño lehenao.
- Papeletan agertu jaku...
- Agertzen jatzue?
- Baiña nun zaonik ez...
- Ba, hori jak han... Zurraa hartzen dan bidian azpikaldian, osea, bidian ta serrian kontran jak hori. Triangulo bat dok hori, triangulo txiki bat.
- Ta inguruai esaten jako Antolin?
- Bai, Antoliña. Hori dudan... dudak jauzkan, baiña horri horixe esaten jakok.
- Eske ez dok... izenak be, atzo esaten jardun gendun, galdu ein bihar juek izenak.
- Hoixe galduko diana!
- Izenak be galdu ein bihar dabe.
- Ointxe batuko dittuu danak.
- Hoixe da kontua, puska bat, ahal dienak behintzat...
- [...] batenbatzuk, baiña hor ipini arren jakingo dabe diputaziñokuak eta guk ez.
- Antoliña.
- Bueno, orduan hor serrerixia esan dou. Hemen gorutz...
- Hor beste izenik ez jak, Moises? Hor serrerixa inguru hortan...
- Hor beherau hamen etxe batzuk badare, [...] baiño beherau...
- Beste izen batzuek dalakotan najak, ba, ni hor...
- Baleike, baleike, baleike...
- Bueno.
- [...] akordatzen bazate, ba...
- Orduan, gorutz jarraituta, hor basarrixa...?
- Hori aittan basarrixa.
- Zela esaten dotsazue horri?
- Egiño.
- Egiño... Bueno, hortik gora jarraituta ez dao etxerik, ez?
- Ez.
- Lehen hola baldin bazeuan etxen bat edo akordatzen bazara, esan.

- Hori Zurrako malkarra esan izan dotsau guk.
 - Horri inguruai?
 - Bai.
 - Hori Malkarra.
 - Kamiño azpitan dauen...
 - Bai, hau...
 - Bai hortik kurutzara bittarte hori, monumentora bittartera.
 - Oin, ez dakiu Zurratarak erak ze izen...
 - Buo! Malkarra. Erak be Malkarra esaten juek.
 - Ta monumentua dauen punta horri izenen bat esaten dotsazue edo...?
 - Zurra gaiña. Gaiña, goraukuai be gaiña esaten jakok eta, hori depositua ein daben tokixori ta...
 - Bueno, hor errebueltia hartu eta hor dare etxe batzuk, ez? Bi edo hiru...
 - Hori Zurra, hori dana dok bat.
 - Dana bat? Danai Zurra esaten dotsazue?
 - Bai, bai, hori dana da bat.
 - Zurra. Hor dare basarria ta... habitaziño... bizitokixa ta basarria.
 - Zaltaixak eta oillotegixa ta...
 - Ta hau berriz Zaldumendiko gaztañaixa da. Honek ze izen eukiko dau honek? Ze izen...?
 - Ba, hoixe [beroi] igual... Zaldumendiko...
 - Zaldumendiko...
 - Zaldumendiko... oin ez dakit nik gaztañaixa... lehen gaztañaixa zan hor ta oin piñudixa o ze ipiniko dozuen.
 - Zeuek beti esan izan dotsazuena.
 - Ba, guk esan... ez da guria ta...
 - Igual da, beste batena izanda be, zeuek hola esaten badotsazue, esan.
 - Ba, Zaldumendiko gaztañaixa ipinizu ta...
 - Ba, hoixe.
 - Lehen gaztañaixa izandakua, oin piñudixa dao, baiña...
 - Bai, igual da, igual da.
 - Ta hau, berriz, Zaldumendiko zelaixa.

2. Goiauzoko toponimia; baserrien izenak

- **Erref:** BER-241/002
- **Iraupena:** 0:05:03. **Hasi:** 00:04:25. **Bukatu:** 00:09:28

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Goiauzoko toponimia; baserrien izenak.

Transkripzioa

- Hau zela esan dozu?
 - Ba zelaixa Zaldumendikua, ez dakit horrek be ze izen eukiko daben.
 - Bale.
 - Ta hau, berriz, da, hau pusketa hau...
 - Zure bestekua?
 - Ez, hori dok han [parkieketa] barrenien...
 - A! Bai, oin ganauek ibiltzen dittuena...
 - ... baiña elizian terrenua dok, Santamañako elizian terrenua.
 - Hori han kruzia hona hartzen dana ta Askatzura hartzen dan han zerian

daona, ez?

- Ez, beherao.

- A, beherao?

- Behien...

- Errebuelta eitten daben...

- Bai, errebuelta... goititik behera bajau ta bueltia zela hemendikaldera hartzen daben, zelaitxo bat gaiñekaldian.

- A, bai, badakit zein dan.

- Hori dok, [Etxeberrik ebaltzen jok], baiña Santamañako eliziana. Hau, berriz, Txarakua.

- Hau?

- Bai.

- Txarakua, horrek be ze izen...

- Bueno, poliki-poliki... lehelengo basarrixak eingo dittuu pixkat...

- Bai, jarraituko dou basarrixekin ta gero pixka bat...

- Hori esango dotsue zerak... [...] semia, zela da etxian daona?

- Paulo...

- Paulo, Paulo. Harek badaki hango izenak.

- Bai, harek nik baiña gehixao jakin bihar leuke.

- Bueno, beste mapa hontan hemen Zurratik gora hor txabolan bat edo agertzen da...

- Zurratik gora?

- [...] ta Lamaiño etxeberri bittartian, gain-gaiñian...

- Tartian...

- Haura be...

- Izandakua edo...

- ... "como el amor del gitano" ein zeban harek, "como vino se fue. Ya no te quiero gitana, ya no te quiero. El amor que viene de golpe, de golpe se va".

- Horrek izenik edo badauka edo?

- Ez.

- Haura piñuak hartuta hil zuan haura, ezta? Haura txabola haren jabia?

- Ez jakixat.

- Bai, Surrokerren... ez zan, ba, haura Surrokerren alabiakin ezkonduakua?

- Surrokerren alabiakin... Kastellano bat.

- Kastillano bat. Ba, haura piñuak harrapauta hil zan. Honbre! Paruan zaola piñu botatzen. Pentseizu! Parua ipini barri zan orduan. Nik ez dakit nungua zan, baiña...

- Hori ya ez dau esistitzen.

- Hori ez.

- Hori ya...

- Hor gaintxuan daren tontor honei edo ezer esaten dotsazue? Hor txabola gaiñian, bueno...

- Ointxe... oin deposittua ein da hemen...

- Horrek izenik badauka?

- Zurragaiña, Zurragaiña ipinizue. Hori... Mundu guztiak Zurragaiña esaten jao horri. Ta hau beste gaiñau esan dounau...

- Bai, ze bixei esaten jakuela esan dozu, ez?

- Bai, baiña hau Zurrako kurutzia esango leukie.

- Distingitzeko, ezta?

- Bai.

- Monumentua...

- Monumentua edo bai. Kurutzia be ez da, monumetua...

- Bueno, gero hurrengo basarrixa daona?

- Honen zea, Lamaiño etxeberri. Hori horren jaiotetxia.

- Bale. Gero, jarraituz, hau zela da?

- Aizpe.
- Gero hor bidia aurrera jarraituta?
- Bidia aurrera jarraituta, hau Lamaiño.
- Lamariano Torre.
- Moisesen aman etxia.
- Zela esaten dozue Lamaiño bakarrik ala...?
- Lamariano Torre.
- Hau Lamaiño etxebarri, e?
- Zeuek esaten dozuen moduan...
- Bai, Lamaiño torria ta Lamaiño etxeberri.
- Iñor ez da bizi hor, ez?
- Ez. Bueno, hor zera...
- Oin konpontzen [...], ez?
- Hor zera, hori rekadista ibiltzen dana, Lopez edo hori. Horrek erosi jua ta.
- Ta Lamaiño torretik aurrera jarraituta daona?
- Supide, hor bertan esaten dau.
- Bale.
- San Marzial.
- San Marzial inguruan ze daukau?
- Gero Lapatza.
- Lapatza... Ta San Marzialdik behera honek danak?
- Askatzuak.
- Askatzuak?
- Askatzu gaiñekua ta azpikua.
- Markos nungua da?
- Horkotxia.
- Bueno, Markos...
- Izatez, izatez, Supidekua.
- Hamengua da izatez, baiña hor biziko zan ta gero hortik kalera.

3. Goiauzoko eta Agirre auzoko baserrien izenak

- **Erref:** BER-241/003
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:09:28. **Bukatu:** 00:14:30

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Goiauzoko toponimia; baserrien izenak. Agirre auzoko baserrien izenak.

Transkripzioa

- Bueno, gero hemen darenak Zurra gaiñetik kalera bittartian?
- Bueno, ba... Txarak, Txarak dittuk horrek.
- Hau zela esan dozue?
- Hau da Askatzu. Bidia hau...
- Bidia hemendik dao. Hau, hau.
- [...], ezta? Ba, Zalumendi hau. Bai, hemen ipintzen dau bertan be.
- Hor ze dao bat, etxebizitza bat?
- Bai, etxebizitza bat; hau oillotokixa da.
- Zela esaten dozue?
- Zalumendi.
- "du-mendi" da, ezta?

- Zalgu... Zalumendi o ez dakit... Zaldumendi izengo da bai, "d"-kin izengo da.

- "du", "du" bai, Zaldumendi.

- Zeuek esaten dozuen moduan, e?

- Bai, Zaldumendi.

- Ta Zalgumendi haura San Prudentziokua.

- Bai, bestia, bai, bai. Zaldumendi, Moisesek arrazoia eukiko dau.

- Zaldumendi parian beste horrek basarri danak, zela esaten dotsazue?

- Txarak, Txarak.

- Hor ze dau, bat?

- Hor bi bizitza jarek.

- Txara bakarra [...], ez?

- Txara gaiñekua ta Txara azpikua.

- Ta bestia dok San Josepe.

- Bestia, hau, San Josepe.

- Hor lehenao kanposantua zaona, hori dok. Danak Txara esaten jotsek, baiña geizki esanda. San Josepei Txara esaten jaue, baiña geizki esanda.

- Ta lehen ez dozu esan Txara gaiñekua ta azpikua [...]?

- Bai, horrek bai.

- Bai, ba, bi bizitza.

- Txara gaiñekua ta azpikua dia horrek, bi bizitza.

- Bueno, gero hor berriro behetik hasiko gara. [Maikian] gora, hor ezkerretara hartuta, bidian?

- Amatei.

- Amatei...

- [...] goixan egongo da, ez? Baiña Amatei baiño lehenao daren basarri horrek...?

- A! Horrek bai...

- Iturbe.

- Iturbe zein izango da hemen?

- Iturbe Maiken hurrengo lehelengo daona.

- Ezkerretara dauana, ez? Bidian ezkerretara?

- Bai, hori da.

- Hor hiru bizitza jarek hor, e!

- Iturben?

- Hiru bai.

- Baiña izena Iturbe bakarrik, ez?

- Iturbe bakarrik.

- Bueno, gero hor bertan Iturbe parian eskumatara?

- San Martingo elizia ta oin...

- Oin bibiendia. Bibienda bi, gaiñera.

- San Martingo elizia dao hor?

- Bai.

- Ta lehen Antolin edo esan dozuena hor toki berian zauan?

- Bai, bai, hori ez dok mobidu.

- Baiña hor San Martingo elizian inguruan dao?

- Ez, lehen...

- Antolin esan dozuena...

- Hori segun nundik [hasten dan]. Hori jak Irizarren serra aldetik, ba, junto jarek ixa, mugarri eitten jok horrek.

- Irizarren serria hau izengo da...

- Bai.

- Ta hauxe eingo dou ta...

- Triangulo txiki bat dok hori, hauxe dok. Bale. Ta hori... joiak errekatxo bat, gaiñera, dibididu eitten jok hori errekatxuak alde batera ta bestera.

- Bueno, San Martindik hor gorutz jarraituta Amatei baiño lehenao

eskumetara baserri bat. Edo... ezkerretara.

- Agarre.

- Agarre?

- Bi bizitza.

- Hauxe da. Hau San Martin esan dou, bidia hortik...

- Bai, Agarre, hauxe. Hau orreua edo beste hori...

- Bai, hoixe, el mismo.

- Horri deitzen dotsazue zeozehala, Agarreko orreua edo...

- Ez, horrek oingo [...] isilik egon da hori oin artian. Guk ez dou horren...

- Hori guretako izan zuan un gallinero izan zuan haura, [...] ta konejuak han besterik ez jeuan han.

- Ointxe hamar-hamabost urtetik hona.

- Esaktamente. Ta gobiernuak [formau...] Euskadiko gobiernuak [formau...], bestela haura puu!

- Orduan, Agarretik gora hurrengo daona?

- Amatei.

- Hor beste etxe txiki bat hor agertzen da...

- Hori Aarretxeberri izengo da...

- Ez, ez, ez, ez, hau da...

- A! Garajia!

- ... Amatei parian, [...] garajia, ezebez.

- Bueno. Horrek laga hortan berriro ta San Martindik ezkerretara hartuko dou...

- Agartxora.

- Agarretxeberri. Hori Altos Hornostik [...] ikusten dana.

- Hortik aurrera...

- Hor kruze bat dao ta gero hor ezkerretara hemen agertzen da...

- Bai, honek be bi dia.

- Irabien.

- Iribien.

- Zela esaten dotsazue zeuek?

- Irabien. [...] auskalo zela dan hori...

- Iribien edo Irabien edo...

4. Ozeta eta Azkarruntz inguruko eraikinen izenak

• **Erref:** BER-241/004

• **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 00:14:30. **Bukatu:** 00:18:12

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Agirre auzoko eta Ozaeta eta Azkarruntz auzuneen inguruko baserri eta eraikinen izenak.

Transkripzioa

- Hor tontor bat dao hor Irabienetik aurrerutz juanda, horri izenik emoten dotsazue edo...? Hor tontor txikitxo bat, [...] edo...

- Bai, badakit, badakit nik. Ta gero atzera berriz Garittaora goittik behera.

- A! Lautada haura, gero lautadia hasten dana? Hori San Martingo Rafaelék eta, harena da hori ta... San Martingua ta Agarretxebarrikua dia horrek bi zatitxuok han.

- Bai. Nik ez...

- Neuk be ez dakit haren izenik ta...

- San Martiñen [zela dao...] etxia San Martin izenakin eta ermittia?

- Bai, bixak.

- A! Bixak?

- Bueno, San Martiñen dao basarrixa eta beste bi bizitza, e? Hiru. Ez dakit hor danak ipini ditttuun.

- San Martin izenakin?

- Bai, San Martin izenakin bi bizitza, bat basarrixa eta bestia...

- Hori pasatzen dok San Kristobalekin pasatzen dan igual-iguala pasatzen dok hor: San Kristobal ta aurreko etxia be San Kristobal da. Horixe esaten jotsek. Horrek ez juek hori izenori eukiko seguramente, baiña...

- [...]?

- Hemen lehenengo Ozeta inguruan hor etxiak eta izenik badauke edo...?

- Ozeta inguruan?

- Bai, hor bertan kruzekuak.

- Ba, hor Belengua ta horretxek dittuk hor. Belengua ta gero zera Balento ta hor Angiozarrera bidian hasten danak. Askarrun ta Askarruntazpikua ta...

- Belengua...?

- Tabernia dana.

- Bai. Bidian eskumetara daona, ez?

- Hau...

- Hau?

- Bai.

- Hori dok Belengua.

- Hori baiño atzerau beste etxe haundi bat badao, ba...

- Ya bidia gorutz hasten dan...

- Ermittako bidian bertan ezkerretara, hola parra bat eta daukana aurrekaldian...

- A! Hori [Mobillasen] etxeori esaten dabena, Andreseneko zera taberna kontran daon hori?

- Gaiñian daona.

- Azula-ta bizi diana.

- A! Azula, Mondrauko hori ta? Ta andria... andria [...] Lazkano andriak apellidua.

- Izenik badauka horrek edo...?

- Lazkano Gregorio ta...

- Joxe Mari ta...

- ... Joxe mari ta horren arrebía?

- Bai. Dao ezkondata Azula horrekin, horrek esaten daben mondrautarra. [Zerrajeran] eitten dau lana.

- Ta hor bertan kruzian eskumatara beste etxe bat agertzen da, hor bakarra...

- Bai, haura zerana...

- Haura borrauta egongo da, kenduta egongo da.

- Ez..., zera ta... Txomin txaletekua ta bizi [...] txaleta esaten dotse horri beti.

- Txaleta?

- Ozetako txaleta. Izen horrekin ezautu [juan].

- Barrixa izen be ta...

- Ozeta auzua... ze sartzen da hor, Ozeta auzuan? Nundik nora doia?

- Ozeta auzua, ba...

- Ozeta auzua hortxe zerian hasi, hor zubixan ta, ba, zereaiño izango dok...

- Belengoaiñok.

- Hor Balento ta horretaraiño izango dok.

- Balento hori nun dao?
- Balento? Ba, Angiozarrera hartzen dana, azpikaldian lehelengo daona ezkerrekaldera.
- Hori Altos Hornos ez da?
- Hauxe izengo da, ezta?
- Bai. Hori neuk Ozeta ez juat hori sekula konsiderau, e? Neuk, e?
- Ez?
- Ez, hori Altos Hornos.
- A, Altos Hornos?
- Ozetako nukleua hauxe da, hor Belenguan akabatzen da hori dana.
- Bai, hor bertan, orduan...
- Hortxe.
- Hori Maika azpixa ta...
- Esaktamente.
- Hortxe?
- Hortxe. Hori, Ozaeta hori.

5. Goiauzoaren eta Agirre auzoaren muga; auzo bakoitzeko baserriak

- **Erref:** BER-241/005
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:18:12. **Bukatu:** 00:19:32

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Goiauzoaren eta Agirre auzoaren muga; auzo bakoitzean ze baserri sartzen diren.

Transkripzioa

- Eta honek lehen esan dozunak hau Iribien ingurua ta Lamaiño gaiñak eta honek ze izen dauke?
- Ba, ba, poliki-poliki fango gara...
- [...] auzuai?
- Hau? Hau Goi-auzua.
- Goixai Goi-auzua. Goiko auzua [... dau].
- Zeintzuk dia honen mugak? Bueno, hemendikaldetik Maika edo izango da...
- Bai.
- Ez, ez, Maikaraiño ez da sartzen.
- Zein? A! Ez, ez, ez, ez...
- Egiñoraiño be ez. Ba, Egiñoraiño sartuko da, Egiño ya San Martingo auzokua da.
- A! San Martin dao beste bat?
- Bai.
- A, auzua dao beste bat San Martin?
- Bai, San Martin auzua da hori.
- Zeintzuk sartzen dia?
- Ba, Irebien, lehen esan douna, Amatei, Agarretxeberri, Agarre bixak ta San Martin hirurak.
- Bai, honek honaiñotxe sartzen dittuk. Maikara artekuak; hau serria, hori be bai, Egiño. Edo... Hori Zurraa, ez.
- [Egiño da, bai].

- A! Egiño, bai, bai, bai.
- Hortxe dao hori be bai.
- Bai, Zurraa goikua.
- Hau dana da...
- Hori... A! Geizki ipini izan dou, e! Agarre auzua da hori, e!
- Agarre auzua.
- Agarre auzua, e!
- Agarre auzua, bai.
- A, San Martin auzua ez dao?
- Ez, ez, ez, ointxe akordau nok neu be golpera. Agarre auzua.

6. Goiauzoaren eta Agirre auzoaren muga; auzo bakoitzeko baserriak

- **Erref:** BER-241/006
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:19:32. **Bukatu:** 00:21:07

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Goiauzoaren eta Agirre auzoaren muga; auzo bakoitzean ze baserri sartzen diren.

Transkripzioa

- Ta Lamaiño ta Aizpe ta honek?
- Honek... hau... Goi-auzua.
- Goi-auzua.
- Goi-auzua?
- Bai, ipini holaxe. Hor plakan Goiko auzua edo ipintzen dau, baiña Goi-auzua honen izena.
- Zeuek esaten dozuen moduan...
- Goi-auzua.
- Zaldumendi ta horrek be bai?
- Bai, hori dok Goi-auzua ya, Zurraa ta horrek danok. Ta hortik urten bihar dozue.
- Askatzu-ta?
- Baitta.
- Baitta. Santamaiña... Katabixan hasitta.
- Eta Lapatza arte?
- Baitta.
- Lapatza be bai.
- Ta Idurixo be bai.
- Idurixo be bai?
- Baitta.
- Aiba dios!
- Bai, bai, aiba dios ez, hori holaxe dok.
- Ez daukazue auzo txikixa...
- Ta antiguamente Gabirixa be bai.
- Ondartza?
- Baitta.
- Baitta. Ipintza be bai. Hor beste bat.
- Ipintza...
- Kanpo fuboletik...

- Bai, bai.
- Horrek Goi-auzokuak dittuk danak.
- Bestiak be ipini, Katabixa... zeintzuk esan dozuz?
- Baiña Katabixa...
- Hori desapareziduta daok, baiña hori hor sartzen da, e!
- Oin merkaue-ta daona?
- Esaktamente. Hori hamengua dok.

7. Goiauzoko toponimia

- **Erref:** BER-241/007
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:21:07. **Bukatu:** 00:22:02

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Goiauzoko toponimia.

Transkripzioa

- Hemen laga juau lehen bat... Hor Supiden ezkerretara hemen markatzen dau beste... etxia edo txabolía edo ez dakit ze izango dan hori...
- Hau ardi-txabolan bat edo...
- A, bai, bastante altu dao hori.
- [...].
- Kurutziako txabolía, gein-geiñian. Ezta?
- Bai, bai.
- A, bai. Gein-geiñian...
- [...] hori?
- Kurutziako txabolía. Euskeraz ipintzen badozue, Kurutziako txabolía.
- Ya ez dau esistitzen, baiña...
- Igual dok.
- Baiña han kurutzia egoten zuan lehen egurrezkua makiña bat urtian.
- Ta horri gain horri edo tontor horri edo?
- Kurutzia mendixa.
- Kurutzia gaiña. Edo... Kurutzia mendixa.
- Mendixa. Horri gaiñorri hori.

8. Azkarruntz auzuneko eraikinen izenak

- **Erref:** BER-241/008
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:22:02. **Bukatu:** 00:24:34

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Askarruntz auzuneko (eta inguruko) eraikinen izenak.

Transkripzioa

- Oin lehen esan dittuunak honek Askarruntzak eta Balento eta...
- Angiozarko kruzian hartuta gorutz lehelengua ezkerretara daona?

- Zela?

- Angiozarko kruzian gorutz hartu, itturri parian ezkerretara daona? Zu gorutz zoiazela ezkerretara?

- A, hori... hori, mas bien, garaje bat izendakua dok hori. Bizkei txiki bizi zana, esaten dabe.

- Baiña izena zela esaten dotsazue?

- Hori... Horren izenik ez jakixat nik.

- Bueno, ba, gero, lehelengo basarrixa?

- Balento.

- Balenton bestekaldian beste etxe bat edo dao, ez?

- Hori sankristauana hori. Hori...

- Hori han kamingaiñian [ein dabe] barrixa.

- Ta izena hola esaten dotsazue edo...?

- Balento hari be. Balento gaiñekua edo ipini bihar hari. Ze ipiniko [...], ba?

- Ta esan zela eitten dotsazue?

- Ba... hari Balento.

- [Neuk ez dakit, behintzat, hari ze]... izenik...

- Gero bertan zuzen Askarruntz gaiñekua. Eskumara, e?

- Eskumatara, bai.

- A! Hau, lehelengua?

- Bai.

- [...] txiki bat?

- Bai, erreta jak, erdixa erreta jaukek.

- Ta gero han bidian ezkerretara dauena?

- Haura Askarruntz azpikua.

- Ta bere azpitan zerrajerako bidia, ez?

- Bai. Gorauen garajia etarata. Ta gero bloke haundi hori, ba, Askarruntz, porke "Casas de Askarruntz" esaten jotsek horri ta. Horrek bloke barri hori. Ta gero aurrerau dao zera, gero aurrerao Gaztelu baiño lehenao Gaztelumendi etxiak. Ta Plaittos-ta hartzen dotsue mapa barruan ala ez?

- [...] ez, ez, ez, oindio ez.

- Honetan ez, hurrenguan. Eta gero haura... Bai, jarri dou.

- Gero etarako dou bestia. Aran-ta bizi diena?

- Haura ta gero...

- Baiña ze izen dauka harek?

- Haura tintorerixia. Bai, zuek barre eingo dozue, baiña... haura tintorerixia, Gazteluko tintorerixia. Nik hola ezautu juat ta Felixek be bai.

9. Askarruntz inguruko toponimia; eraikinen izenak

- **Erref:** BER-241/009
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:24:34. **Bukatu:** 00:29:36

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Askarruntz eta Aldaiegia auzoen muga inguruko toponimia; baserri eta eraikinen izenak.

Transkripzioa

- Haura zan tintorerixia ta sekaderua bixak textillanak.
- Ta hola deitzen zotsazuen?

- Honbre! Hoixe!

- Serrerixia barrixa da, orduan?

- Klaro dana barrixa!

- A! Serrerixia izen aurretik [tintorerixia], bai, bai, bai...

- Klaro!

- [...] alde hortan gehixao ibilittakua ni baiño ta...

- [...] gehixau?

- Ta gero han...?

- Horrek zaharrak dittuk ya, horrek antxiñako kontuak dittuk.

- Bueno! Hoixe diena! Gure aitta zana ibili zan, gure aitta zana, haura eitten.

- Goixan tintorerixa gaiñian daon basarrixa zela da?

- Santa?

- Ez.

- Pleittos?

- Ez. Bertan Angiozarko bide-ertzian daona.

- Elizia daukana...

- Hori esan jat, ba, Santakatalina.

- Ez, ez, ez, ez...

- Gaztelumendin hurrengo basarrixa zela da?

- Gaztelu.

- Bai, basarri haundixa. Hori hortxe... hori [...] bertan be.

- Bidia aurrera jarraituta ezkerretara daon basarrixa?

- Aldeta. Aldeta gaiñekua.

- Ta azpikua dao...?

- Bai, bai errebian harutz. Eskonbrera barrenian, eskonbrerian barrenian.

- Bueno, ta gero eskonbreria pasau ta eskumatara dauen hori... horri zela deitzen jako?

- Kanterako zera... Gaittaoko kanteria.

- Etxebizitzak darena, e?

- Bai, bai, bai. Ta han zerak Bilbaok almazena daukana?

- Bai.

- Gaittaoko kanteria. Kitto. Holaxe esaten dotsau guk. Nik holaxe ezautu juat beti.

- Ta etxiai zela deitzen jako?

- Ba, Gaittaoko knaterako etxiak.

- Ta serria edo ez jako deitzen?

- Serria lehenau, baiña serraik ez jaok oin ta...

- Baiña lehenau...?

- Lehenau? Baiña... ez. Hartara baldin [ba...], akabera barikua dok hori.

- Esan dakitzuen danak.

- Hori Gaittaoko serria [...] sasoi baten, gero fan zuan horrutz ta oin Bilbon almazena berriz ta...

- Baiña serria deittu eitten jakon...

- Bai, bai, bai Gaittoko serria.

- Bueno, etxiekin ya ixa bukatu dou. Katabixa ipinitta...

- Ondartza...

- Ondartza...

- Kanpofubolana ondiokan han dao, txaleta eindda dao, baiña... haura zela zan? Agorrosin?

- Bai, Agorrosin. Han desplazau ein juen etxia ta, zera... desbiaziñuakin.

- Eta... Idurixo?

- Hori Idurixo. Hamen beste basarririk ez zan hola, zu ez zara akordatzen lehenau hola desaparegiduta... ez, preguntau eitten dotsut bakarrik, e? Hamen Goi-auzuan ez zan, e? Eske hamen San Kristobal aldian-ta mordua dare desaparegiduta, ta Angiozarren bertan be... puf!

- Hamen [desapareziduta...] Lamaiño...
 - Elizaurria?
 - ... Elizaurria hor... hor ermittia edo zala...
 - Esaktamente. Hor ermittia hor poste inguruan egongo zan, e?
 - Hor egongo zuan.
 - Aproximadamente.
 - Elizaurria zuen sailla izeteko, Lamaiño sailla izeteko.
 - Ze sailli deitzen dotsazue hola? Saillai deitzen zotsazuen hola?
 - Bueno, Lamaiño etxe ingurua jotakuan ikusiko dou. Hamen...
 - Hau da Lamaiño etxebarri, hau Lamaiño torre. Lamaiño...
 - Hau Supide.
 - Ba, hau Elizaurria dauka honek izena.
 - Horixe, esaktamente.
 - Saillai deitzen dotsazue Elizaurria?
 - Bai, bai, bai horri beti.
 - Ta hau Korrela.
 - [...] ta Lamaiño bittartekua?
 - Bai.
 - Ta etxe osteko hori Ortuzarra. [...] Oin etara jako hor [...] etara dia bandixutik?
 - Bai.
 - Han bazaon, ba, zera [...] ta? Hari Ortuzar esaten jako.
 - Zera, guena? Etxazpi guena?
 - Ez, ez, ez, haren kontria, oin einddako hor salidia... entradia bandixutik, bandixuan eskumara daona. Kuadro bat.
 - Hemen zein izango zan? Hau Lamaiño torre, Aizpe...
 - Etxe kontria esaten dot nik, etxe kontria. Han itturria-ta badauke, ba? Intxor haundixa bazaon, ba?
 - Bai, zerien, han...
 - Ortu kontran...
 - Bai.
 - Honutz zaon haura kuadro haura.
 - Etxe ostia, zera, norte aldera daon pusketa haura...
 - Bai, baiña Ortuzarra esaten otsen hari.
 - Ortuzarra? A! Bai, sagarrak zittuan han...
 - Klaro! Ortuzarra esaten otsen hari. Gure tiuak behintzet.

10. Goiauzoko toponimia

- **Erref:** BER-241/010
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:29:36. **Bukatu:** 00:34:38

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Goiauzoko toponimia.

Transkripzioa

- Kontra-kontran hementxe, bidetik... etxetik eta bidera bittartian. Hauxe.
 - Etxera bidera bittartian?
 - Bai.
 - Ez, ez, haura kuadro bat da, han zenbat [...] egongo dittuk, ba?
 - Ta hor inguruan beste saillik edo izenik eta?
 - Hau Lamiño etxeazpiza. Hau Aizpekua.

- Aizpeko...? Aizpeko etxeazpixa? Etxeazpixa edo ze esaten dotsazue?

- Aizpeko euzkialdia edo...

- Hor Lamaiño onduan bajak beste txabola bat agertzen dok, txabola txiki bat?

- Itxoin, itxoin.

- Hau da guria.

- Izenik emoten dotsazu horri edo...?

- Soo haundixa dauka horrek izena.

- A, Eguzkialdia esan dozuna?

- Bai.

- Dana bat da?

- Bueno, oin bi zati dare: bat da bestekua eta bestia guria. Hau guria ta hau bestekua.

- Ta ze izen emoten... bestekuai ze izen emoten dotsazue?

- Ez dakit.

- Ta zuenai? Soroaldia edo...?

- Soro haundixa.

- Ta Soro haundixa ta Euzkialdia gauza bera da? Leku bera? Ala bi leku die?

- Bi... dibididuta dare, egon.

- Eta bati Euzkialdia eta bestia Soro haundixa edo...?

- Ez dakit, ba, nik ze ipiniko jatzuen. Guk geuk Soro haundixa dauka guriak izena; [...] honek sekula izenik ipini jauenik... Ba, ipinizu dana Soro haundi, baiña Soro haundixa hauxe da.

- Hemen Aizpen hortikaldera, honek beheko zelaixei-ta izenik emoten dotsazue?

- Egon, billauko dittuu. Hau Lamaiño etxebarri, hau Ortuzarra...

- [...] kruzian daona ezkerretara...

- Hauxe?

- Bai.

- Hau gasa pasau zan inguruan [etaratakua izango da... hau]...

- Bai, bost edo sei urtekua da, bai. Bai, gasana izango da hau bai.

- Ortuzarra eta hau Bideburua.

- Bidian eskumaldian?

- A, hola, zelai moduko lautadatxo bat?

- Hau... sail handixa dao hemen, e! Sail haundixa dao.

- [...].

- Bideburua. Hau Zabaldua.

- Etxia ta bidian tarteko hori?

- Bai.

- Bidetik gaiñekaldera daona.

- A, hori, bide kontrako hori daon hori?

- Bai, [...].

- Hor kaiñoiak egon zienak gerra-denporan?

- Bai, kaiñoiak egon ziena. Kaiñoiak hor ez zittuan egon, hamen egon zittuan kaiñoiak, Lamaiñetxeberriko saillian. Harek zian burdiña pillak bota zittuenak horra! [...] zerok, granadok, baiña zelako pillak! Tolduakin tapauta. Ta jaurti! Bota! A discreción, e!

- Harek etaratzzen eben zera, estelia, e?

- Ta atzetik beittuta ikusi eitten zian. Atzetik beittu ta ikusi eitten dia, pelotia modukua [...]. Bai, majiña bat [...].

- Eskapada edarra ein giñuan ta...

- Bai, harrazkero [...]. Bueno, hau esan dou Zabaldua. Hau be bai, e!

- Hori be Zabaldua?

- Bai, hau be bai.

- Horixe izenori sekula entzuteke nenguan, ba, Felix...

- Bai, e?

- Bai.
- Honek Zabalduek dia bixok. Hau, hau [...] hau horkua da, baiña ez eiezue ipini ezer. Gero hau... hau be Zabalduea, bestekua. Hori be Zabalduea. Eta hau, honen azpikua... bidia ez da ikusten hor ondo...
- Hau da bidia.
- Ez, hori ez, [...] beste bide bat dao hor...
- Hau zein da?
- Askatzu.
- Askatzu basarrixa da hau... Hau San Marzial.

11. Goiauzoko toponimia

- **Erref:** BER-241/011
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 00:34:38. **Bukatu:** 00:39:40

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Goiauzoko toponimia.

Transkripzioa

- Nahi bada, hemendik fango hara oin. Hau da Lamaiño, hau esan dou Elizaurria eta hau... hau Supideko saillak izendakua. Horrek ze izen... Etxeostia, Etxeostia esan izan jau [...] honi. Eta hemendik horruzkoa da.
- Hauxe hola?
- Ez, hau honaiñok.
- Hori zuen Mateok erosi zebana da hori?
- Ez, ez hau dok honetxek: hau ta albokuana, hori ta albokuana.
- A! Ya, ya...
- Ta [nunbait...] harutzao sartzen [...]...
- Ba, gutxi gorabehera, e! Ez jako...
- Ez dauka [... ezer], txikixa da...
- Hau hemendik eta hona gure Zabalduea. Eta hau zea, Etxebarriko Okanaldia.
- Hauxe gutxi gorabehera?
- Bai, bai. Eta hau Lamiñoko sailla.
- Lamiñoko Okanaldia hori be.
- Lamiñoko Okanaldia. Eta hau... Askatzuko zelaixa oin Etxebarrikuak erosi dabena. Hori be luzia dok, baiña fotografixan ez da ikusten.
- Hauxe?
- Hor intxorrak eta darena, ezta, hor?
- Horrek ze izen euki leikienik...
- [...] hola esaten dozue?
- Guk hola [esaten dou...].
- Egon, egon, ez dakit ondo gabitzen, e? Ez dot uste.
- Okanalde ta bai, e?
- Hau Zabalduea... Lamiñoko sailla hauxe izengo da, ba. Hauxe. Hau da zera, Askatzu, ezta?
- Bai.
- Bai, bai, bai, hau gaizki ipini dou. Hau da Lamiñoko Okanalde.
- Eta hau, lehen [...] dozuna?
- Hori... Hori Etxebarrikua, Etxebarriko Okanalde. Eta hau...
- Zabalduea?
- Hau gure Zabalduea partia izengo da, zuk hemen daukazunori Askatzuko

zelaixa haxe da. Gaiñekotik, Askatzu gaiñekotik bertantxe. Ta honek...
 - [...].
 - Hau Txarako sailla da hau.
 - Haxe gutxi gorabehera?
 - Hemendik hasitta. Hemendik hasi...
 - Zela esan dozu hori?
 - Txara gaiñekua. Usondon propiedadiak dia horrek, zeanak...
 - Irizar?
 - Ez. Zela dia horrek...
 - Izena zela esaten dotsazue zuek?
 - Hori... Estratia edo ez jakon esaten horri?
 - Horri sailorri izena? Askatzuko itturrixa dao hementxe. Itturraldia edo izengo da hori segurutik. Itturrixa dao hementxe... hementxe dao Askatzuko itturrixa.
 - Hemendik zihar?
 - Hortxe bidian gaiñekaldian...
 - Hau da bidia... Hor nunbaitten.
 - Ta hor Estratia hor pistia doianai esaten jakon, ezta, Felix?
 - E?
 - Hor Estratia horri... Hori oin pistia badao eindda...?
 - Kalera [...] bidia?
 - Bai. Bestekuak piñudixa gaiñekaldian daukana ta... hori Estratia ez jakon esaten?
 - Hori Surrazpiko zulua.

12. Goiauzoko toponimia

- **Erref:** BER-241/012
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:39:40. **Bukatu:** 00:41:45

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Goiauzoko toponimia.

Transkripzioa

- Ta hor Estratia hor pistia doianai esaten jakon, ezta, Felix?
 - E?
 - Hor Estratia horri... Hori oin pistia badao eindda...?
 - Kalera [...] bidia?
 - Bai. Bestekuak piñudixa gaiñekaldian daukana ta... hori Estratia ez jakon esaten?
 - Hori Surrazpiko zulua.
 - A, baitta!
 - [...]?
 - Hori... hemen zan bide bat. Hemen indda daukau beste bat. Ta hau... honen izen esango dotsuet. Hau da... Norberan terrenuan izenak be ahaztu eitten dittuk... edo endreau. E... Esparrua esaten jau geuk, Esparrua, baiña horrek beste izen bat dauka. Beheko esparrua esaten jau, baiña... Egon zaitte. Hau Errieleko zelaixa.
 - Hau?
 - Egon, egon... ez... Lamaiñoetxebarri...
 - Hau da Lamaiño etxebarri.
 - Hau Lamaiño etxebarri?

- Bai. Hau Surraa doian bidia...
- Hau Errieleko zelaixa. Erriela.
- Errieleko zelaixa, e?
- Bai.
- [...].
- Hori ez. Hau ez da, e! Hemen gaiñian dao separaziño bat.
- Hau? Goiko hau?
- Bai.
- Hortik bideraiñokua?
- Honaiñokua.
- Ta lehen esan dozu hor...
- Hau Egiñaldia. Honek be, ba, Egiñaldia esan biherko jakue. Hau gure besteko oin eskonbrera daukana dok ta ya honek Surrako saillak. Honek danok dia Egiñaldia.

13. Goiauzoko toponimia

- **Erref:** BER-241/013
- **Iraupena:** 0:04:55. **Hasi:** 00:41:45. **Bukatu:** 00:46:40

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

<p>Goiauzoko toponimia. Egiñaldia eta Surraga baserrien inguruko izenak.</p>

Transkripzioa

- Errielan izena horrek beria. Ez dakit hori ipiniko doun ala Beheko esparrua ipiniko doun. Guk geuk Beheko...
- Zeuek esaten dozuen moduan.
- Beheko esparrua. Hau da Txarako... Txarakuak dauke hemen zelai pusketa bat.
- Hauxe izango da?
- Bai, hoixe. Ez! Txarakuak ez, Askatzukuak, Askatzuko...
- Izenik bai horrek edo...?
- Ez dakit, ezin geinke... zela esaten jauen. Zerak, [...k]-eta usatzen dabe hori. Ta hau, hau be [Usondona]. Hemen [Usondona] zati bat eta gure albokuana beste zati bat dao.
- Lehen hor aittatu dozue Surrako zulua edo...
- Surrako gaiña.
- Ur azpiko zulua edo esan dozu nunbaitten...
- Bai, Estratiakin-ta hor ibili garanian...
- Estratia, ba, hementxe zan bide-zulo bat.
- Baiña nik Estratia esan dot, zuk beste izen bat esan dozu.
- [Surraga].
- Surrazpiko zulua.
- Surrazpiko...
- Surrazpi... Honei danei Surrazpi esaten jakuek...
- Honi?
- Ez, hainbesteaiño ez juan, e? Hemen.
- Hauxe da? Hor bide inguru hori?
- Hori dok, bai, bai, bai.
- Bai, horri Surrazpixa esaten jakuen.
- Zera joteraíño, ezta? Hor Askatzuko aska ingururaiño.

- Bai, horrek Surrazpixak. Horrek Etxebarriko hor zelai ta...
- Zuen gaztaiñak eta dana. Hori.
- Bai, horrek danok Surrazpixak dittuk.
- Bai, Okanaldia joteraño praktikamente.
- Bai, bai. Gero...
- Hau Egiño...
- Hau Surraa esan dou.
- Surra, bai.
- Honi Surra gaiña.
- Bai, bestian apuntauta dao.
- Bestian apuntauta dao... Honek Zaldumendiko zelaixak.
- Hori bai...
- Egiñokua ein dok, Egiñokua?
- Egiño ingurua ingo dou oin?
- Egiñoko hau bide-kurbatik gorakuonek ze izen jok honek soro [... hau]?
- Zein?
- A! [Pikuan] gaiñeko...
- Haura? Itturrigaiña.
- Hau?
- Bai, hoixe. Ta Eiñoko esparrua hau, barriz, danau.
- Esparrua hau.
- Eiñoko esparrua?
- Bai.
- Hemendik hasi ta hau danau.
- Lamai-etxebarriko zererañok, lindia joterañok.
- Bueno, honaiño ez da, e? Honaiño ez da, e? Egiñoko esparrua honaiño ezin da izan, e! Hau da Amateikuan baztarra, han arbolak darena.
- Ta hor sorua zein dok, ba? Hau da sorua?
- Sorua haxe, haxe sorua.
- Honi zela deitzen dotsazue?
- Hori Amatei aldeko sorua. Amatei alde.
- Ta hau Etxazpiko sorua, Etxazpixa esango jatzuen, ezta?
- Bai, hori...
- Ta hau zeraldeko sorua, [...], Artabilla aldera edo... etxazpixan.
- A! Haura...
- Ez, ez, hau ez da, e?
- Bai, Etxazpiko sorua hau, esan dozuna.
- Baiña hau...
- Etxian azpi-azpitan daona Etxazpixa.
- Baiña hau... zereko sagarrak izango dia honek...
- Karloskuak?
- Karlosko sagarrak.
- Honaiñok bakarrik?
- Horraiño izengo da.
- Ta hau Karloskua.
- Bai.
- Hori ze da Etxazpiko sorua?
- Bai, hori Etxazpiko sorua.
- Hau, berriz, ba, Artabilla aldera daona.
- [...].
- [Artadi] zein da, ba?
- Artabilla? Ba, moruak bizi diana.
- Zein?
- Aber...
- Gaberixa...
- ... Egiñotik bidia honutz [zauen].

- Tunelan gaiñian daona, harek, puskat honutzaio.
 - Haura da Artabilla?
 - Artabilla.
 - Hau izango da, ez? Bariante gaiñetik zubixa pasatzen da...
 - Hori dok.
 - Gaberixa...
 - Bai, Gaberixa be...
 - Gaberixa ta Artabilla dare hor, e!
 - Ta bittarte, zera, Iberdueron zentrala. Tunelan gaiñian [jarek] Iberdueron zentrala.
 - Bai. A! Gaberixa ez dou esan, baiña Goi-auzo da Gaberixa?
 - Ez, ez, ez, hori San Antonio dok. Baiña agertzen bada ein ta kitto.
 - Hauxe izengo da, ezta? Hemen dao zubixa ta...
 - Gaberixa bera zein dok?
 - Gaberixa...
 - Hau, hau Algodoneria izengo da. Algodonerian onduan. Ez dakit hemen... hemen daon... Etxe haundixa da, ba, torria!
 - Hau, hau izango da, ez?
 - Hori ez, hori...

14. San Antonio auzoko Gabiria baserriak

- **Erref:** BER-241/014
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:46:40. **Bukatu:** 00:48:45

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

San Antonio auzoko Gabiria (Gaberixa) baserriak non dauden; inguruko izenak.

Transkripzioa

- Baiña hori barianteko zubi gaiñian dao.
 - Zubixan honutz...
 - Kontran dao...
 - ... Surraa aldera Artabilla daok...
 - Gabiria, hemen Gabiria ipintzen dau.
 - Nik uste dot hau dala, e, hemen añadiduta moduan daona.
 - Bai, hori izengo da. Zereko, Gaberixako torria hori izengo da. Aurretik bidia San Antoniotik datorrena...
 - A! Hori zeran barruan sartuta dauka, [Algaboneakuan??] planuan barruan ala?
 - Itxuria...
 - Hemen bai.
 - Junto jaok dana ta, praktikamente.
 - Hemen, beittu. Lehen... [...pixkat], presia nun zauan... presa pare-parian dao etxia, ez?
 - Bai, bai, bai. Hoixe.
 - Ba, hau presia bada...
 - Hoixe dok.
 - Bai, bai, bai, hoixe izen bihar dok derrior.
 - Eske junto daok eta. Lehenau separauta jauan, baiña gero azkenengo obria ein zabenian orduan juntau jittuen pareta danak Gabirixakin.

- Eta hau basarrixa izengo da...

- Bestia Gaiñekua, bestia Gabirixa gaiñekua bestia.

- Gabirixa gaiñekua?

- Bai. Torrian hurrengua Gabirixa gaiñekua.

- Erreka kontrán daona?

- Bai. Ta gero honek tartamutua-ta bizi izendako, edo... einddako zerak honek izengo dia.

- Artabilla hori.

- Artabilla.

- Gabirixa eixue lehelengo.

- Artabilla ipinitta jan, ez?

- Bai.

- Gabirixa azpikua ta Gabirixa gaiñekua, e?

- Torria ze da?

- Gabirixa azpikua.

- Torria Gabirixa azpikua.

- Bai.

- Ta errekan kontrán dauena Gaiñekua.

- Bixak jarek eta...

- Ez, erreka...

- Bueno, baiña errekatik gertu dauena.

- Zubixan kontrán bestia, karreterian kontrán.

- Ez, barianteko zubi onduan daona.

- Esaktamente.

- Hori Gaiñekua.

- Hori dok Gaiñekua. Gero hori zubixa pasau... Zubixa pasau ta ez dok Iberdueron zera, zentrala, ez dok agertzen hor?

- Bi etxe agertzen dia, zein zein dan...?

- Ba, horretxek dittuk Artabilla.

- Bat izengo da zentrala ta bestie izengo da zeran, Domingon...

- Ozetarutz dauena zela da?

- Ozetaruntz daona... Artabilla dittuk horrek danak.

- Ez, Ozetarutz daona, zera, zentrala izen bihar.

- Ez, Ozeta alderutz ez dao zentrala. Zentrala Iberdueron tunelan gaiñian dao praktikamente. Ta gero handik segittuan Artabilla.

- Baiña Artabilla honutz, Ozetarutz?

- Ez, Gabirixa pare-parian. Hola.

- Ba, haxe, haxe izen bihar...

- Aber, Artabilla eta zentrala zein dao Ozetatik gertuao?

- Zentrala hurrao.

- Hala...

- Orduan, hau dok Artabilla.

- Bai. Bueno, baiña danai, inguru dana Artabilla, ezta?

- Artabilla.

- Ipinitta daukak, ez?

- Bai.

15. Goiazoko toponimia

- **Erref:** BER-241/015
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:48:45. **Bukatu:** 00:51:50

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

<p>Goiauzoko toponimia. Egiño eta Surraga baserriaren inguruko izenak.</p>

Transkripzioa

- Bueno, Egiño eitteke daukau oindiokan. Karlosko...
- Etxazpiko sorua [...]...
- Karlosko alde esaten jako.
- Zeiñi?
- A! Hau Karlosko alde.
- Hau?
- Hori bai.
- Karlosko alde?
- Bai.
- Eta Karlosko aldetik hor bidia...?
- Ta hau Karlosko zera izengo dok hau zelai ta soro ta...
- Txabolía be hor egongo dok, ba.
- Txabolía hoixe izengo dok.
- Baztar-baztar... tapauta egongo dok arbolekin seguramente haura.
- Hauxe izengo da, gauza txikixa da ta.
- Hoixe izengo da.
- Ta zela esaten jatzue? Karlosko zelaixak edo soruak edo...?
- Bai, Kalosko zelaixak. Horrek Kalosko zelaixak dittuk. Ta bestia San Antonio Etxeberrikuak jarek hor kontran.
- Azpikaldera.
- Bat Irizarrek daukana serrian kontran.
- Hau da serria, hau Egiño.
- Ez, hemen honutzauan horrek.
- Bai, baiña San Antonio etxeberrikuan be badauka, [Itturrukuan] ta San Antonio Etxeberrikuan, bixetan.
- Bueno, kontuz, hemen ez da agertzen bariante barrixa, e? Bariante barrixa horrax juango zan ta. Hemen [Maikana??] azpittik.
- Horrek goraokuak, buf!
- Ba, hau ez dakit Egiñokua izengo zan danau segurutik. Hamen beste zeoze egongo zan labrauta edo ta hau izengo da, zea, Sagastixa Karloskua. Eta hau...
- Hori...
- Hori be...
- Hori zerria daona oin. Zerria sekaderua daona ta hori, ormigonera hori.
- Karloskua hori be.
- Ez, San Antonio Etxebarrikua.
- A! San Antonio Etxebarrikua.
- Hamen ormigonera eta darenak San Anton Etxebarrikuak.
- Bale. Hau ipinizue... honekin batera dao, bai, ta Egiñoko sailla izengo da hau be.
- Ta hau Sagastixa ta hau San Anton Etxebarrikua.
- Izena zela esaten dotsazue? Hau esan dou Etxazpiko sorua.
- Bai.
- Horren...?
- Hau Kalosko Sagastixa. Hori... Gitxiao, gitxiao.
- Igual da, igual da, gutxi gorabehera.
- Ta hau Sanantonio Etxeberriko sorua. San Antonio Etxeberri.
- Horrek danok desaparexiduta egongo dia, San Antonio Etxeberri ta Karloskua ta danok. Karloskua be aber noizko izena dan... Haren semia Bittor be hil zan larogetaka urtiekin ta...

16. Goiauzoko toponimia

- **Erref:** BER-241/016
- **Iraupena:** 0:04:56. **Hasi:** 00:51:50. **Bukatu:** 00:56:46

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Goiauzoko toponimia.

Transkripzioa

- Nun zeren horrek Karloskua ta San Antonio Etxeberri?
- Horrek? Ba, oin Zumelagana dana. Ta bestia sozidadia jaukak azpitan zera, sozidade...
- San Mielpe edo...?
- San Mielpena han, han kale-zahar haretan fanda. Zela dok haura? Bueno, haura dok San Antonio Etxeberrikua.
- Nun? Kale zaharra...
- Bai, San Migel kalia aurrera fanda.
- San Migel kalia, bai...
- Ba, han aurrera juanda. Han dao bidia San Migelera hartzekua, kantera kontratik, ta han bide kontratan da San Antonio Etxeberrikua. Zer gehixao ein bihar dozue?
- Hemen errekan izenak edo [...]...
- Hamen oindio basuak-eta asko jarek, e!
- Hoixe...
- Aber, Supide, Lamaiño, hau...
- Hau Supide?
- Hau Supide.
- Hau Supide...?
- Hau Lamaiño.
- Hau da... hau Supideko...
- Etxeburua.
- Etxaburua. [...] Etxaburua [esango jaue].
- Bai, Supideko Etxaburua hori.
- Ta hau?
- Hori kurutzia jo arte Supideko Etxaburua.
- Hau Supide... Hau Lamiñoko piñuak darena hau... Ez, [...]... Hau Larrandi ta horrek...
- A, bai...
- Larrandi?
- Larrandi, bai.
- Hortxe gutxi gorabehera.
- Ta gero sorua agertuko jak hor honutzao, sorua, [hau Sumana].
- Izena da hori?
- [Sumana]...
- Hau...
- Hor bi zati egongo dittuk, e?
- Bai. Bat... Bat Supidekua. Aumatei aldia bestia. Hau dibididuta baldin bada, Aumatei aldia. Supidekua Aumatei aldia esaten jotsek.
- Zeuek zela esaten dotsazue horri danai? Suma edo zela esan dozu?
- Sumana dok soro bat, ta bestia dok hor erdittik... erdittik joiek bidetxur bat...
- Hona?

- Bai. Ta hori Aumat(e)ialde esaten jakok honi. Ta Larrandi, ba, hau esparrua dok, esparru bat...

- Ta hau Aumateiko saillak dia honek. Beheko kanteria hemen. Hemendik... Aumatei hau da, ezta?

- Bai, bai.

- Hemendik...

- Hau ze esan dozu dauela hor?

- Hamen kanteria zan.

- Kanteria, Aumateiko kanteria.

- Ta honek danok Aumateiko saillak dia honaiño.

- Bai, honi esaten jotsek... erok Kurutzia mendixa esaten jotsek honek Aumateikuak. Hor egon zuan inzendiua, hori zuan inzendio haura [fuerte] egon zana.

- Hau?

- Horixe da, horixe da.

- Hau lehen esan dozu ez dakit nungo gaiña...

- A!

- Kurutzia gaiña.

- Bai, Kurutzia gaiña.

- Baiña [piñuik ez egotia hemen...].

- [...].

- Hau da zereko kurbia, hor...

- Iribenera hartzekua?

- Ez, ez. Supidetik gora igo ta gero [...].

- Zumaran gaiñian?

- Bai, Zumaan gaiñian edo...

- Han keixian-ta zerian? Lehen keixia zaon...?

- Kurutziaa bidian gora, e! Goixan, goixan.

- A, a, a! Bai, bai, Supideko zelai kontran.

- Bai, zelai kontran kurbia atzera Kurutziaa. Supideko zelaixa be...

- Zelaixa hor, baiña oin piñu egongo da haura dana. Hori dana bat egongo da.

- Hauxe, hauxe izen bihar. Hauxe izen bihar.

17. Aldaiegia auzo inguruko toponimia

- **Erref:** BER-241/017
- **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 00:56:46. **Bukatu:** 01:01:46

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Aldaiegia, Goiauzoa eta Angiozar auzoen muga inguruko toponimia.

Transkripzioa

- Ta hau... hau be... hau be Supideko sailla dok hau be.

- Bai, ba, hori dana Kurutzia da hori.

- Gero hau... [...] hontatik, hau Kurutzia barreneko bidia dok, ba! Ta hau hemen zera agertzen da hemen...

- Izena emoten dotsazue bide honi?

- Guk Kurutzia. Hau Kurutzia ingurua da. Kurutzia-mendixa.

- [...].

- Bide horri zela? Zera ez jakon, ba, esaten Goiko mendiko bidia edo ez jakon, ba, horri esaten? Hori Meltxorreneza faten zan hori...

- Goiko gaiñeako bidia bai.

- Hori da, Goiko gaiñeako bidia hori. Hori, hori, hori. Bidia ez zan konpletua.

- Zein da bide hori?

- Hauxe.

- Zela esan dozu?

- Goiko gaiñea.

- Goiko gaiñera, hori da.

- Honi... Hau Kurutzia mendixa ta gero goraoko gaiña, hemen zerian...

- [...].

- Hemen... Ze esaten jako honi... Honek badauka, ba, izena... Aldapa haundixa daon tokixan raiak zerrauak izeten dia ta gutxiao daon tokixan nasaixauak. Horrek badauka, ba, izen bat. Ezin jata akordau oin. Ha be gaiña da.

- Hau gutxi gorabehera holaxe [...].

- Goiko gaiña dok Kurutziatik gora igo ta Lamiñukuak eta [...] ibilittako sailla.

- Bai, han Meltxorren [zarran] kontrako haura ta. Haura, otia egoten zan haura. Jo, oin be hola egongo dok otia. Ta gero albua zera [...].

- [Bidekua Goiko gaiña...]

- Hau da ya harutz segitzen daben...?

- Bai.

- [...].

- Hori Elgeta aldera doiana edo Harrikutz aldera.

- Hau zuzen-zuzen... Hau gasana edo izengo da hau zuzen-zuzen dator... Gasana da hau edo...?

- Edo altakon bat?

- Altako zeak dare hor, e, Arrikotxo gaiñetik eta doiezenak.

- Aber, segizue...

- Hau Arrei, Arrikotxo... Eso está bien.

- Meltxorrena hau izengo dok, ez?

- Meltxorrena?

- Bueno, baiñe hau, goiko... goiko...

- Bai, bai, bai.

- Hamendik fari ta gero sartu hari horra.

- [...].

- Kurutzia mendixan be piñua dao ta ez dakit, ba, nik, e...

- Hori beste hori Meltxorren gaiña ez ete dok, ezta? E, Felix?

- Goiko gaiña...

- Baitta.

- Goiko gaiña dok hori. Horren izena Goiko gaiña.

- Goiko gaiña zein da hemen? Hau Meltxorrena da...

- Hemen dao gain bat eta bestia dago... hementxe edo?

- Honetxek izen bihar.

- Horrek, Goiko gaiña hori, ezta?

- Hauxe.

- Goiko gaiña... Hemen badittuk Bostaitzeta ta baiña danak jarek hemen piñuakin gordeta.

- Bostaitxeta gorao, harutzao.

- Zein da Bostaitzeta?

- Harutzao bai? Meltxorrena baiño harutzao ez jaok Bostaitzeta, e?

- Hemen dao [...].

- Gaiñian. A! Hona arte, orduan, hola.

- Ta hau ze da, tontor hori?

- Bai.

- Bostaitzeta?

- Bai.
- Mendi-puntia?
- Puntia beste bat [jaok...].
- Honek labrauok-eta nunguak dittuk, ba?
- Honek?
- Meltxorrenekuak izengo dittuk, ba, honek, e...

18. Goiauzo inguruko toponimia

- **Erref:** BER-241/018
- **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 01:01:46. **Bukatu:** 01:06:46

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Goiauzo inguruko toponimia.

Transkripzioa

- Hau piñu botata...
- Hori Aldaik piñua bota dabena, orduan, Aldai gaiñekua.
- Hau [Etxeberrikua]. Ta hau... hauxe izengo dok zerera doien bidia... Bai...
- Arrikotxora doiena.
- Bai, Arrikotxora doiena.
- Hau Asentziora doian bidia.
- Da?
- Bai, bai.
- Ta honek, alde honi...
- Ta Bostaitzeta honen kontran dao, ba, bide hontan dao.
- Bai, hementxe dao Bostaitzeta.
- Hau esan dozu, ez? Hemen Meltxorrena izanda...
- Ez, baiña beherao, beherao dao Bostaitzeta.
- A! Beherao dao? Hau Goiko gaiña esan dok...
- Ba, Goiko gaiñan azpikaldian Bostaitzeta.
- Hauxe da?
- Bai. Honetxekin najak zertuta...
- Hau?
- Kurutzian erre ein zuan ta erretako zera ez baldin bada hori, e... erre ein zuan, Amateikuak...
- A, bai...
- Hauraxe ez bada hori hutsunioi.
- Ba, haura izengo da...
- Hauraxe izengo dok.
- Hau Kurutzia mendixa, hauraxe izengo da hori. Ta gero hau... hau beste gorriuna hau...
- Hau? Hau Markosena ez da, ba, izengo?
- Markosena izengo da.
- Hau?
- Bai.
- Izena emoten dotsazu horri?
- Horri Goiko gaiña danai. Akaso indibidual batenbatek emongo jotsek...
- Zeuek, zeuek erabiltzen dozuena.
- Hori Markosena dala, hurrengo jatok Etxebarriko sailla. Oin danok jarek oin borrauta, zertuta. Etxebarriko sailla izengo dok hemen holako zati bat. Bide honek segitzen jok hemen ta gero hortik harutz jak Meltxorrenekua

beste zati bat.

- Ta gero aiuntamentuana?

- Ta gero haren akabera Bostaitzeta.

- Bai, ta gero aiuntamentuana.

- Aiuntamentuana hurrengo. Ez ditek hemen distingitzen ta.

- Ez, ba, danak illara dare ta.

- Honek [Aritxaaltakuak], berriz.

- Bai.

- [Honek...]. Baiña hau haxe dok, Meltxorren hau, ezta? Bai. Hau...

mondragoitarren batek erosi juen ta hau egon dok urte askuen bota ta...

- Meltxorren zaharra esan nahi dozu zuk?

- Ez, ez, Meltxorren bizi diana.

- A!

- Baiña hau...

- Mondragoetarra? Arrikotxok erosi zaban, mondragoetarra Arrikotxo.

Altuna.

- Ta haren guenian... A! Bai, bai, ointxe akordatzek nok [...]. Hamen jak...

hamen jak zera... Hamen bidia jak ta Txarako sailla hemen inguruan edo.

- A! Iberdueren postia daona ta?

- Iberdueren postia daona ta.

- Iberdueren postiak honek izango dia seguramende, ta hau Arrikotxora doian bidia.

- Bai. Ba... Iberdueren postia hemen inguruan honutz Txarako saillak ditek hemen.

- Bai, hau bat ipini douna?

- Bai. Goiko gaiña hori. Ta hamen lehen esan juau Bostaitz...

- Txarako sailla dau hemen?

- Bai.

- Txarakua eta, zerekua, Askatzukua. Bixen artian jaok hor. Lehenao zela egon zittuan horrek.

- Zelai haundixa, gaiñera.

- Hor pago bat zuan, ta gerra-denporan hor hilddakua egon zuan makiña bat denporan. [... zela] akordatzek naizen. Ta gero honei, honek behe-aldioi esaten jakuek Abarixo.

- Abarixo.

- Hau dana gutxi gorabehera?

- Bai, hemen sail haundixak.

- Hori ya horrekin zertzen dok, alde horrekin konektatzek dok San Juan aldera.

- Gabadixo edo...?

- Abadixo.

- Abarixo.

- Bai, esatia nahi dau "Abadiak ixo". Noizbaitten konjurua eitten zuan hor, hemen San Marzialdik gora igota konjurua eitten zan.

- Aba-dixo.

- Baiña datorrela "Abadiak ixo"-tik datorrela entzun neban oin dala urte asko ez dala hori izenoi.

- Ta beste bat Txikaso be badao gero hor.

- Bai, Txikaso be, ba, hementxe, hemen inguruan izengo da.

- Oin garbi daona? Oin antenia edo ipini dotse punta-puntan edo holako zeoze? Antenia edo torria edo...

- Ez, ez, ez, ez.

- Hori Idurixon gaiña.

19. Aldaiegia auzoko baserri-izenak

- **Erref:** BER-241/019
- **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 01:06:46. **Bukatu:** 01:11:46

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Aldaiegia auzoko baserrien izenak.

Transkripzioa

- Zelaixan... Handik hasi... Handik hasi ta hor goraiñok.
- Abadixo goraiño Txikaso.
- Zera joterañok, Bostaitzetañok. Bostaitzetañok izengo dok.
- Klaro.
- Bai, hementxe gutxigorabehera.
- Bai. Ez... Hori zeretik honutz egongo da, ezta? Iberdueron honutz? Ala sartu hona be bai?
- Guk fubolian eitten giñuana...
- Hori da, horixe dok! Hauraxe dok! Handik honutz.
- Honutz?
- Horixe dok Txikaso, zuek fubolian eitten ziñuen zera.
- Hari gain hari Abadixo esaten jako. Baiña handik beherao jak hori Txikaso hori hemen alde hontan egongo dok nunbaitten. Honek Iruzoko zelaixak izengo dittuk. Honek Iruzoko zelaixak izengo dia.
- Horren kontinuaziñua da, zera, Txikaso.
- Bai, Txikaso aldia [...].
- Horrei... Ves? Horrei kaso ein ezin da ein, horraittio. Hori... sinbolua... sinbolikua izen biherko dau gehixau realidadia baiño, zeaittik eze guk hemen... Ta zeñek emon leike hori detalladamente?
- Oso gaiztua.
- Zuek esandakuakin eta beste... Amatiñokuak edo Narbaizakuak esandakuekin...
- Konpleto? Bastante itxuratu?
- Kuadratzen badabe...
- Kuadratzen dabena, behintzat, ba...
- Harek hobeto esango dotsue horrek.

[...]

- Zeak ahaztu jakuz hemen etxequak eta danak, inguru hori.
- Etxeko saillen izenik eta ez jakixat nik, e?
- Ez, bueno, basarrixenak.
- A! Etxekuak zela dibiditzen... ze izenekin dien?
- Bai.
- A! Lehenengua dok Iribien.
- Itxoin. Itxoin, itxoin...
- Bueno, ba, itxoingo juat. Irabien...
- Irabien dok hau.
- Bueno. Gero daok [Gaittao] barrenengua.
- Irabieni segi bidia aurrera...
- Bai, lehenengua daona...
- Lehelengua bidian ezkerretara dao, ez?
- Bai. Bueno, bestia be baietz uste juat.

- Hau zela da?
- [Gaittao] barrenengua. Bestia gero.
- Gero bestia?
- Martisuskua.
- Hor tartian etxe txiki bat be badao hor...
- Txabolan bat egongo dok. Bestia Gaittao [Aremaixo(b)arrenekua]. Guk, behintzat, e, neuk.
- Bai, bai.
- Arema...?
- [Aremaixo(b)arrenekua]. Nahi badozue motzaua ipini zuek...
- Ez, ez.
- Motza? Bai... ezin leike ipini...
- Ta aurrerao besten bat dao?
- Bestia Gaitt... Dirunekua.
- Dirunekua?
- Bai.
- Baiña Gaittao Dirunekua edo...?
- Gaittao Dirunekua hor.
- Noizbaitten egon eingo zan.
- Hori gure denporan ezautu giñuan.
- Izena bai, baiña dirua be egon eingo zain noizbaitten!
- A! A! Egon be eingo zan!
- Danian dao ta. Oin, dirua egotetik egotera...
- Gero, hortik, ba, gero hor, ba, biditxiorrak eta gero agertuko dittuk hor aurrera.
- Ta behian dauen zera?
- Amuskibar? Erreka kontran daona?
- Bai.
- Amuskibar.
- Han beste etxe bat dao parian txabolia izandakua edo beste etxia izandakua edo...?
- [...] errotia edo...?
- Ez!
- Errotia...
- Ez, haura Amuskibar [...zuan].
- Amuskibar bolu ta ez zittuan hor?
- Hori, ba...
- Bereizten dia bixak?
- Bai.
- Bata ze da Amuskibar?
- Ta bestia Bolu. Hori da Amuskibar bolu.
- Amuskibar bolu?
- Bai.
- Bai, hamen bertan be ipintzen jok.
- Ta beste bat be bai han desaparezyduta, hik esaten duana, Eudira bidian daona. Hor desaparezyduta.
- "Unas ruinas" ipintzen dau.
- Izenik bazeukan horrek?
- [...], haxe. Horren izena jakingo juat nik, esango dostat. Ez jatzue inporta geruau esanda?
- Ez, ez.
- Horrena esango dotsuet.
- Honek aztertuko dittue papelok geruau be.
- Ta bestia goixan daon basarrixa?
- Eudi.
- Eugi?

- Segidu ya ke hor zabizten. Gero Biritxibarrak gero errekoa pasauta. Gero parian errekoa pasauta Biritxibar ta gero bestia Biitxibar lehenengo ta gero bestia Biritxibar erdikua. Kamiñua joten daona Biitxibar erdikua, e!

20. Aldaiegia auzoko baserri-izenak

- **Erref:** BER-241/020
- **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 01:11:46. **Bukatu:** 01:16:46

Gaia(k):

Laburpena:

Aldaiegia auzoko baserrien izenak.

Transkripzioa

- Aber, lehelengua, bide onduan daona?
- Han bidia gorutz ixota... Haura Biritxibar.
- Hurrengua?
- Biritxibar erdikua.
- [Arragueta] parian daona, ez?
- Bai.
- Bale. Beste Biritxibarrak badao?
- Ez. Gero San Kristobal.
- Ermittia?
- Bai. Ta onduan daon etxia be igual.
- Ta auzuai be San Kristobal esaten jako edo...?
- Itxoin, e... Ondoko etxia zein da bidia pasauta beheruzko aldera daona?
- A! Beheruzko aldera daona Elkona.
- Elkonakua.
- Zeuek zela esaten dotsazue?
- Elkonakua.
- Orduan, San Kristobal dao ermittia ta etxia?
- Beste etxe bat, bai.
- Etxiai be hola esaten jako, San Kristobal?
- Jaixetan tabernia dana?
- Esaktamente. Haura Berrigaran be urten juan, batzuk Egia zala ta ez zala ta azkenian San Kristobal emon juan bueno.
- Ta hor goittik behera...?
- Nik uste juat Egia izango zala haura, baiña...
- Hor goittik behera dator hor erreka bat...
- A! hori zera dok... Gaiñeko menditik edo hortik zerera, Biritxibarrera urtetzen dabena.
- Hori... Hori ez ipini oin, hori Pedrori preguntauco dotsau.
- Errekatxua [...].
- Ez, ez, ez, horrek izen dauka, e?
- Horrek eukiko dau auzuan izena edo etxen baten izena edo...
- Horrek detalleorrek [samur...] Pedrori telefonotik diar ein ta kitto. Edo Aldaiko...
- Bertara juango gara Aldaira edo Gaztelura edo... juan biharra dauan lekura.
- Hoixe. Horrek laste eingo dittuzue.
- Angiozartik behera datorrena...
- Ta gero hor beste bat... A! Aldai eitteka daukazue, Aldai eitteka daukazue. Eske Aldai-etxebarri jak hor beste bat eta. Haura be abandonauta. Gero oin Gaztelu eizue, Gaztelu goikua. Gaztelu goikua... Handik gero...

- Gero Aldai.

- Aldai bi edo hiru edo lau edo ze dia?

- Bide baztarrian daona, Jose Luis ta bizi diana?

- Hori Aldai azpikua.

- Ta gero goixan?

- Gaztelu.

- Gaztelu [gaiñera] goiazela [...] parian ezkerretara?

- Haura Aldai gaiñekua.

- Ta Aldai gaiñekua baiño lehenao hor badare etxen batzuk...

- Bai, baiña harek barrixak dittuk.

- Harek izenik badauke?

- Bai, bajauek izena harek. Zela jaukek?

- [Eguzkialde]? Ez, holako izen bat dauke...

- Ez jakixat, ez jakixat. Ez najoiak esatera, porke...

- Gaztelura juan bihar...

- Gero Iturrikastillo bizi zana zera...

- Ta Aldai gaiñekotik gora juanda?

- Aldai etxeberri.

- Esan zela eitten dotsazue?

- Aldaietxeberri. Ta gero eizue Meltxorrena bestia. Hor behe-behian laga jittuau erreka-onduan bi. Askasibar...

- Han behian darenak?

- A! Bai. Egon, egon, Askasibar bolu... Txaletan parian daona, e! Ojo! Erreka kontran daona. Askasibar bolu.

- Ta bestia? Beniton ta...

- Askasibar dok haura bakarrik. Askasibar bakarrik.

- Ta hemen bide onduan daona?

- Txaleta.

- Hori txaleta, hori Belasteienea.

- Hori bertan ipintzen dau. Hori izen barrixa da, ez?

- Bai, izen barrixa dok.

- Txaleta ein zeбенian jarritakua.

- Eren apelliduai segiduta Belasteienea, Belastei dauke apellidua ta.

- Ta hor behera datorren erreki, Askasibar bolura urtetzen dabena?

- A, hori ez jakixat... Horrek ez jakixat. Horrek Aldai Benitok esango dotsue. Horrek ra! fanda esango dotsue danena horrena, San Kristobalgua, han Sospitxu aldekua ta danak esango dotsue. Hori momento baten einda. Gero zera jak hor Loidi bolu. Ya ke hori... eizue bestia Loidibolu. Gero Loidi; Loidi etxeberri gero. Hor bittartian beste bat jak...

- Ta zeuk zela esaten dozu?

- E?

- Zeuk zela esaten dozu?

- Loidietxeberri.

- Ta Loi(d)etxeberri?

- Loiditxeberri han.

- Guk Loidi etxebarri esaten dotsau. Loidi etxebarri ta horrek nik Loidi etxebarri beti.

- Bai, bai, hala [...].

- Bai, bai, bai. Nik Loitxebarri esaten dot ta...

- Ba, geizki... Gero hor "ruinas" bat hor bittartian be egongo dok Loidi Etxebarri bittartian.

21. Goiauzoko toponimia

- **Erref:** BER-241/021

• **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 01:16:46. **Bukatu:** 01:21:46

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Goiauzoko toponimia. Kindao ingurua.

Transkripzioa

- Ta hori ez jakixat zela ez daukaan. Oindiok han muestrak jarek, gaiñera, paretak eta danak...
- Loidi etxebarritik Angiozar aldera ondiokan?
- Ez, alrebes, San Kristobal... Ixa joten Loidi etxebarri. Ez dok agertzen, e?
- Etxia joten jak, bertan.
- Bai, piñu bat eta jaukak onduan. Bueno, oin ze ein bihar dozue gehixao?
- Hor igual, hemenguakin jarraitu...
- Hamen granja... granjia nun jak?
- Honek dia granjak.
- Hamendik gora be... Eske hemen... Hemendik gora izenak bajakixat nik batzuk, baiña...
- Aber, ba.
- [Kindao] ta...
- Nun dare horrek?
- Hauxe espalda hau.
- San Marzial...
- San Marzial da hauxe. San Marzial ipinita jak, ez?
- Ez dok ezebe ikusten hemen!
- Ez, ba! Hori dana... Hamenditxik ikusten doun moduan ikusten da hor, Felix, dana beltz-beltz. Lehenau gaztaiñak-eta zaren, paguak-eta, baiña oin ez; ta argiuna batzuk. Oin ez dao holakoik.
- Ez, ez, baiña beste plano bat zan, ikusten zian gure terrenuak-eta ondo.
- Hemen edo? Hau izengo zan... Hau San Marzial, baiña ez dakit... Hau Lapatza...
- Hori ze ingurutan dao, ba, Kindao lehen esan dozuna?
- Hor, hauxe. Han [paguak eta...] Kindao. Hemen. Hoixe paguak eta daren hori. Ta hamendik gora dao bide bat bueltan honaxe. Hau... bai, [...]
- hemen, [...] Honi inguruoni Kindao esaten jako.
- Osea, hor... Lapatzatik hor ezkerretara daona?
- Bai, hamentxe, hamentxe. Hauxe da.
- Hori, hori, hori. Hor bistan daon hori, hoixe, paguak-eta daren hori.
- Ta gero hor errekatxo bat ez dok agertzen?
- Kinddarrekia.
- Kinddarrekia?
- Hori da Lap... Hemendik behera dao, ez?
- Agorrosin aldera urtetzen dabena?
- San Marzialera etortzen da errekatxo bat hor goittik behera. Baiña hamen ez da ezebe [...]! Nik ez dot...
- A! Hau, hau, hau, hau...
- Hauxe.
- Errekatxua?
- Kindao errekia.
- Kinddarrekia. Guk esan eitten jao Kinddarrekia, Kindao errekia izengo da. Baiña nahi dozun moduan ipini.
- Ta San Marzialdik behera be izen berdiña dauka edo...?
- Ez. Gero San Marzialen [pagaerian] Pagerzulua esaten jakok hor. Kuebak-

eta esan noster nik zarea.

- Pagerzulo?

- Pagerzulo, bai. Hor hau eitten dabena [...], hola. Kinddaotik honutz, ezkerrea.

- Hau granj... hau [...] izengo da, ba. Hau da granjia ta hau izengo da Pagerzuloi.

22. Goiauzoko toponimia

• **Erref:** BER-241/022

• **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 01:21:46. **Bukatu:** 01:26:46

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Goiazuoko toponimia. Lapatza eta Askatsu baserrien inguruko toponimia.

Transkripzioa

- Honek hor goixan esaten dabe honek bi tokittik "y" bat itten dal..., "y" griega bat eitten dabela. Hori errekaori hola da? Ondartza erreka da hori?

- Idurixoa erreka?

- Edo Irudixoa erreka?

- Ondartza...

- Hor Idurixoa...

- Horrek ura hartuta dauke Irudixora ta hori... hori...

- Ba, hor "y griega" eingo dok, bat zeraldera, bat handikaldera ta bestia hemendikaldera. Irudixoko han kurba-kurban eingo jok, Irudixora kurba zerraua jak...

- Baiña horrek beste izen bat ez dauka horrek?

- Ta berak ze izen dauka?

- Irudixoa erreka?

- Irudixoa [aurria] esaten jakuek horrei... Lapatzatik hasi ta Idurixoko ha errekaraiño zeror Idurixoa aurria esaten jako.

- Ta berai errekaia? Idurixoa erreka? Ta zuk Ondartza erreka ez dozu esan lehen?

- Ez... Hori... zer gehixau jakak, itxura gehixao Irudixoa erreka izateko.

- Han! Honetan ikusten dia detallauau zerak... terrenauk. Honek be... orientau artian kosta eitten da honekin be.

- [...].

- Bai, hau trenbidian kurba...

- San Marzial aber billatzen dozuen... Askatzu.

- Hemen San Marzial.

- San Marzial...

- Horren kontinuaziña.

- Horren hurrengua.

- Lapatza hauxe izango da, ez?

- Hau [ete da, porsiakaso...].

- Ez, hemen etxiak eta...

- Ez, hau honutzau izengo da.

- Ez hau hamengua dok Egiño-ta hamen nun daren ta...

- A, bai...

- Hau... Lapatza.

- A, Lapatza.

- Hamentxe daok Kinddaoko bidia. Hemen ondo ikusten da zera. Lapatza

hemen, hau gure Lapatza aldia esaten jao, hau gure albokua, ta hau [...] honek [...]dauzkaun honek] Pagerzulo ingurua hau da. Ta hau da Kinddao, hori gaintxuori. Ta gero honek esaten jako Kortazar.

- Kortazar?

- Hau... hau da Kinddaoko, ba, bertan gaiñian daona ta hau da gure bestekua ta honei esaten jakue Kinddaoko hegia, honei sailloi. Kinddaoko hegia. Eta hemendik aurrera juanda honek Basaguen. Honek alde honei Basaguen.

- Hori ez nitzan akordatzan, e, Basaguen...

- Lapatza ta Kinddaoko hegixa bittartian Basaguen?

- Bueno, bittartian be... puskat harutzao.

- San Juan alderutz?

- San Juan aldera pixkat, bai. Gero, ba...

- Kortazar nun esan dozu?

- Hemen.

- San Marzial nun dao?

- San Marzial hemen.

- Hau izango da?

- Bai. Hemendik bidia hemen doia... Hemen hobeto ikusten dia bidiak eta gauzak. Ta...

- Kortazar...

- Eta hau praktikantiana da. Praktikante difuntua, Pedro praktikante...

- [...].

- Aranburu. Eta hau gure anaiana.

- Izenik badauka horrek? Horrek dana bat da hori?

- Ez, [...].

- Baiña izenik badauka horrek?

- Izena, ba Basaguen... Basaguengo zelaixa esaten jakuen honi. Hemen hainbeste jak eze zuek konpletatzeko...

23. Azkarruntz eta Elorriaga auzoetako toponimia

- **Erref:** BER-241/024
- **Iraupena:** 0:07:22. **Hasi:** 01:29:38. **Bukatu:** 01:37:00

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Azkarruntz eta Elorriaga auzoetako toponimia: Azkarruntz auzoko baserrien izenak; Elorriagako toponimia.

Transkripzioa

- Bueno, Aldetak eta Santa ta hori inguruori...

- Pleitxos ta hartu bihar dittuk hor Santan onduan.

- [...].

- Pleitxos ta hor zera...

- Etxiak bai, Martokoetxebarri ta...

- A! Santa Santana zan... Santalde edo... ze da hori?

- Santakatalina.

- Santakatalina? Elizia ta ermittia?

- Bai.

- Bixak. Oi... ermittia ta etxia.

- Ta etxiai zela esaten jako?

- Santakatalina. Santa, dana esateke, baiña Santa.

- Santa esaten jau.

- Hori ermittia izango da...

- Bai.

- Hori barrutik dotoria da ala...?

- Buu! Honezkero auskalo zela daon. Ez jakixat [...].

- [...].

- Nik sekula be ez.

- Beste auzo bat, ez dozue siñistu be eingo, San Migel, hor bertan daukau aurrian ta... sekula egoteke nao.

- Behin nao egonda neu be. Behin bakarrik neu be.

- Ta gerra-denporan han reketiak "¡Viva España!" diarra ta entzun hemendik.

- Hau ze dok Oxanguren?

- Bai.

- Etxaube ta danak ez dittuk egongo... goixan.

- Hemen honutzao.

- Etxaubiak honek izengo dia...

- Ez...

- Alde hontara dao?

- Bai.

- Hau Etxaube mendixa, orduan.

- Etxaube mendixa?

- Zein? Hau, hau.

- Hortxe bai ez daukazuela segitzerik...

- Aldeta gaiñekuan bestia zela da?

- Aldeta?

- Behian dauena.

- Aldeta azpikua. Gero parian goixan Pleitos.

- Zeuek zela esaten dotsazue?

- Pleitxos, Plei-txos guk esaten dotsau.

- Hori beti izan da Pleitxos ala...?

- Beti. Gero Martokoetxeberri.

- Hori be etorriko da hortaiko juizion batetik etorritako izena izengo da. Batenbatek [...] ta.

- Klaro, hoixe. Hauraxe izena ipini ta kitto, Pleitos gero.

- Martokoetxeberri agertzen dok hor?

- Bai. Gero han zerrajerako pabelloiak akabatzen dian parian zubixa dao, ba, kamiñuan?

- Bai.

- Han etxe bat dao eskumetara?

- Haura dok Benta de Egiño.

- Zeuek zela esaten dotsazue?

- Egiño benta.

- Egiño benta esaten dotsazue?

- Bai. Gero beste bat [...] bizi dana, haura Olako sardoteixa, kamiño kontra-kontran daona. Hor agertuko dok hori...

- [...] goiazela ezkerretara?

- Esaktamente.

- Bai, bide kontran.

- Ta gero aurrerao eskumara Olazarra.

- Aber, hemen hori... Olako sardotegixa zein da hemen?

- Kurbia eitten dabena, kurba txiki bat. Egiño bentatik hurrengo daona.

- Hurrengo daon etxia?

- Bai.

- Erreka onduan?

- Esaktamente, colgado allí. Ta gero eskumakaldera Olazarra, haura illara haura, [Tiopitxin??] baiño lehenao daona, hutsa metruék. Ez dok agertzen?

- Hau dok [Tiopitxin].

- Ba, eskumakaldera hor jarek etxe illara bat, Zarra.

- Hori zela da?

- Ola zarra.

- Han [Biltoki] parian garajia ta txaleta ta badao, ba, han...

- Haura zuan bedarra eukitzeko tejabana bat. Haura ezebez. Haura erak arreglau juen gero ta...

- Gaiñekaldian ez dao beste bentan bat edo?

- Olazarran parian bai beste basarri bat bajak.

- A, bai, bai... Auntzerreka edo... Auntzerreka...

- Auntzerreka.

- Auntzerreka hori da? Auntzerreka hau da? Milla bider entzunda, baiña...

- Gero hor gora... baiña... gero hor gora juandako hor mendi hori Suspitxu haura dok, berriz. Hori hor egongo dok, ba.

- Eta Alkorta ez dao beste bat, Alkorta?

- Nik ez dot entzun... Gero hari Suspitxuri segiduta...

- Segiduta bai Alkorta uste juat. Ez, harutz, Kotzaola alderutz. Guk zeukaun han basua. Iribingo basua uste dot esaten jakuela.

- Gaiñien segidu ezker horri zeraí, Suspitxu mendixai, Pagomendi edo esaten jakok, jaok hor Kanpazar aldera. Hor basarrixa...

- [...] tontor bat pasau ta Kanpazar [...] bittartian.

- Gero, ba, Amateiko garo-saillak eta horrek Irutontorreta azpixa hori, berriz ta Kanposak eta Kanposenekuak be bazeukan hor. Garua eruaten zeban hor Kanposkuak.

- Kanposkuak? Ze Kanpos? [...]?

- Bai.

- Garotan hemen eitten zuan, mutil, sasoi batian...!

- Ze uste dok, ba?

- Joe, urrin dao...

- Asentzio tiruakin hil zana nere kintua zuan. Hire aittak bajakik ondo, kudrillakua zuan ta. Tion jenixo bat bajeukan harek... buuu!

- Hamen jentia edozein auzotakua juaten zittuan [...] mendira] ta edozein tokittara [...] garotan sasoi batian hemen egoten zan martxiakin. Ointxe. Ointxe zuan garotako denporia.

- Kostolatik San Kristobalera be bai. Pentseik, Kostola, han Mekolalden. Geu [Ziarrerokoraiño] juaten giñustan ixa Egiñotik.

- Baitta hamen Muiñondokuak eta be [...] mendira ta...

- Ni trankil bizi ziñazielakuan...

- Trankil? Orduan haretxek problemak ta oin beste batzuk. Ta hemendik berrogei urtera beste batzuk.

- Eguna zabaltzeko garua kargatzeko, hor Kotzaola onduan-ta geu be. Neu be bai makiña bat bidar aitta zanakin.

- Eguna zabaltzeko... Eguna zabaltzeke bai ibili eitten giñuztan, etxeko lanak ein bihar ta. Gero hartu traste mordo bat bizkarrian [...].

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com